

This question paper contains 3 printed pages]

YA—101—2024

FACULTY OF ALL FACULTIES

B.A./B.Com./B.Sc. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

(NEP-2020 Pattern)

INDIAN KNOWLEDGE SYSTEM

Paper – (IKS1101)

(Tuesday, 10-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) *All questions carry equal marks.*

(ii) *Question No. 1 is compulsory.*

(iii) *Solve any three of the remaining five questions (Q. No. 2 to Q. No. 6).*

(iv) *Figures to the right indicate full marks.*

(i) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*

(ii) *प्र. क्र. 1 आवश्यक आहे.*

(iii) *प्र. क्र. 2 ते 6 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.*

(iv) *उजवीकडील अंक प्रश्नास पूर्ण गुण दर्शविते.*

1. Solve the following questions (2.5 marks each) :

10

(a) What are the objectives of the Indian Knowledge System (IKS) ?

(b) What is the principle of 'Prakriti' and 'Purusha' in the Sankhya philosophy ?

P.T.O.

- (c) Who were the ancient Indian dramatists ? Describe their plays and contributions.
- (d) What are the characteristics of Indian mathematics during the Vedic period ?

खालीलपैकी प्रश्नांचे उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 2.5 गुण) :

- (a) भारतीय ज्ञान प्रणालीचे उद्दिष्टे कोणती आहेत ?
- (b) सांख्य दर्शनातील 'प्रकृती' आणि 'पुरुष' यांचे तत्त्व काय आहे ?
- (c) प्राचीन भारतीय नाटककार कोण होते ? त्यांच्या नाटकांचे आणि योगदानाचे वर्णन करा.
- (d) वैदिक काळातील भारतीय गणिताची वैशिष्ट्ये काय आहेत ?

2. What is the history of educational institutions in ancient India, and what was their significance ? 10

प्राचीन भारतातील शैक्षणिक संस्थांचा इतिहास काय आहे आणि त्यांचे महत्त्व काय होते ?

3. What are some key concepts of the Purv Mimamsa philosophy ? Explain them. 10
- पूर्व मीमांसा दर्शनातील काही प्रमुख संकल्पना कोणत्या आहेत ? त्यांचे स्पष्टीकरण द्या.
4. According to Indian philosophy, what does "Purushartha" mean and what are its *four* main components ? Explain the importance of these *four* Purusharthas and how do they impact life. 10

भारतीय तत्त्वज्ञानानुसार पुरुषार्थ म्हणजे काय आणि त्याचे चार प्रमुख अंग कोणती आहेत ? या चार पुरुषार्थांचे महत्त्व आणि त्यांचा जीवनावर कसा प्रभाव पडतो, हे स्पष्ट करा.

5. Discuss the ancient agricultural practices of India. 10

प्राचीन भारतीय शेती पद्धती यांवर चर्चा करा.

6. Solve the following questions (2.5 marks each) : 10

- (a) Why is it necessary to preserve and promote the Indian Knowledge System ?
- (b) What are the major texts of the Uttara Mimamsa Philosophy ?
- (c) What is the concept of Indian ethics ?
- (d) What is the purpose of the Charaka Samhita, and what branches are included in it ?

खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (प्रत्येकी 2.5 गुण) :

- (a) भारतीय ज्ञान प्रणालीचे संरक्षण आणि प्रसार करण्याची आवश्यकता का आहे ?
- (b) उत्तर मीमांसा दर्शनाचे प्रमुख साहित्य कोणते आहेत ?
- (c) भारतीय नीतिशास्त्राची संकल्पना काय आहे ?
- (d) चरक संहिता ग्रंथाचा उद्देश काय आहे आणि त्यात कोणत्या शाखांचा समावेश आहे ?

This question paper contains 2 printed pages]

YA—01—2024

**FACULTY OF HUMANITIES, SCIENCE & TECHNOLOGY AND
COMMERCE & MANAGEMENT**

B.A./B.Sc./B.Com. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

(NEP 2020)

ENGLISH

HENGAEC-1101 (Compulsory)

(Developing Spoken Communication-I)

(Wednesday, 11-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—**
- (i) Question No. 1 is compulsory.
 - (ii) Attempt any *three* questions from Q. Nos. 2 to 5.
 - (iii) Figures to the right indicate full marks.

1. Write short notes on : 10
- (i) Verbal communication
 - (ii) Indirect questions
 - (iii) Welcome speech
 - (iv) Effective conversation.

WT

(2)

YA—01—2024

2. Explain different types of communication. 10
3. Suppose you are going to face a job interview for the post of English teacher. Prepare a draft of your self-introduction with the help of points i.e. greetings, name, educational details, work experience, hobbies and interests. 10
4. Explain in detail the essential components of a formal function. 10
5. Draft a conversation between a passenger and the station clerk about timings of a train. 10

YA—01—2024

2

This question paper contains 2 printed pages]

YA—02—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A./B.Sc./B.Com. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

(NEP 2020)

HINDI (S.L.)

HHINMIL-1101

(साहित्य कलश और व्यावहारिक हिंदी, भाग-1)

(Thursday, 12-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) पहला प्रश्न अनिवार्य है।

(ii) प्रश्न क्रमांक 2 से 6 में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

(iii) सभी प्रश्नों को समान अंक हैं।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए।

10

(अ) ब्लॉग का अर्थ।

(ब) आकाशवाणी के विज्ञापन की विशेषताएँ।

(क) 'पंच परमेश्वर' कहानी का अलगू चौधरी।

(ड) 'हम ले चलेंगे' कविता का आशय।

2. 'पंच परमेश्वर' कहानी की कथावस्तु लिखिए।

10

P.T.O.

3. 'जो बीत गई सो बात गई' कविता में व्यक्त संदेश पर प्रकाश डालिए। 10
4. 'ब्लॉग' की उपयोगिता को लिखिए। 10
5. 'समाचार-पत्र के विज्ञापन की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए। 10
6. 'सरहद के इस पार' कहानी की कथावस्तु लिखिए। 10

This question paper contains 2 printed pages]

YA—03—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A./B.Sc./B.Com. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

MARATHI (S.L.)

(AECMAR-1101)

(गद्य, पद्य व उपयोजित मराठी)

(Thursday, 12-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) पहिला प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

10

(अ) चंपीचे भावविश्व

(ब) महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांचे साहित्य आणि कलेविषयी विचार

(क) दिनकर साळवे यांच्या कवितेतील विद्रोह

(ड) इतिवृत्त लेखन पद्धती

P.T.O.

WT

(2)

YA—03—2024

(पुढील प्रश्न क्रमांक 2 ते 6 यामधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा) :

30

2. ताराबाई शिंदे यांनी पुरुषांच्या जुलमी प्रवृत्तीवर कसा प्रहार केला आहे ?
3. 'प्रयत्नवादी जीवनप्रवास' या उताऱ्यातील लेखकाच्या संघर्षाचे चित्रण स्पष्ट करा.
4. प्रियकराच्या भावतरंगाची जाणीव 'अंदाज आरशाचा' या गझलेधारे स्पष्ट करा.
5. 'धीटपणे स्वतःला बदलून व्यवस्थेविरुद्ध उभी राहू पाहणाऱ्या' स्त्रीचे चित्रण अजय कांडर यांनी कसे केले आहे ?
6. कार्यालयीन पत्रलेखनात कोणत्या बाबीचा समावेश करावा लागतो ते लिहा.

YA—03—2024

2

This question paper contains 2 printed pages]

NEPVB—101—2024

FACULTY OF SCIENCE

B.Sc. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

(NEP 2020)

BIOTECHNOLOGY

Paper—SBTTCT—1101

(Basics of Cell Biology)

(Friday, 13-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question No. 1 is compulsory.

(ii) Of the remaining, attempt any *three* questions.

(iii) Draw neat and labelled diagram wherever necessary.

1. Write brief notes on the following : 10

(a) Cell theory

(b) Plant cell wall

(c) Ribosomes

(d) Cell cycle

2. Describe in brief Prokaryotic cell. 10

P.T.O.

WT

(2)

NEPVB—101—2024

3. What is cytoskeleton ? Describe in brief microtubules and intermediate filaments. 10
4. Explain in detail structure and functions of endoplasmic reticulum. 10
5. Write a note on Mitochondria. 10
6. Write brief notes on the following : 10
 - (a) Bacteria
 - (b) Peroxisomes
 - (c) Nuclear Pores
 - (d) Phagocytosis.

NEPVB—101—2024

2

This question paper contains 2 printed pages]

NEPVB—102—2024

FACULTY OF SCIENCE

B.Sc. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

(NEP 2020)

BIOTECHNOLOGY

Paper—SBTTCT—1102

(Biochemistry-I)

(Saturday, 14-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question No. 1 is compulsory.

(ii) Of the remaining, attempt any *three* questions.

(iii) Represent your answers with well labelled diagrams wherever necessary.

1. Write brief notes on the following :

10

(a) Sucrose

(b) Peptides

(c) Nucleotides

(d) Vitamin C

P.T.O.

WT

(2)

NEPVB—102—2024

2. Define carbohydrates. Describe in detail structure, properties hydrolysis of starch. 10
3. Describe in detail classification of proteins. 10
4. Describe in detail Watson and Crick model of DNA. 10
5. Describe in detail fat soluble vitamins. 10
6. Write brief notes on the following : 10
 - (a) Lactose
 - (b) Enzymes
 - (c) t-RNA
 - (d) Fatty acid.

NEPVB—102—2024

2

This question paper contains 2 printed pages]

NEPVB—103—2024

FACULTY OF SCIENCE & TECHNOLOGY

B.Sc. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

(NEP 2020)

BIOTECHNOLOGY

Paper—SBTTCT—1103

(Basics of Microbiology)

(Monday, 16-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question No. 1 is compulsory.

(ii) From Q. No. 2 to Q. No. 6, solve any *three* questions.

1. Attempt the following (2½ marks each) : 10

(a) Capsule

(b) Pilli

(c) Cell membrane

(d) Mesosome.

P.T.O.

WT

(2)

NEPVB—103—2024

2. Write in detail about the discovery of various scientists and their contribution to modern microbiology. 10
3. Describe the simple staining method. 10
4. Describe the structure of gram positive bacterial cell wall. 10
5. Explain the structure and functions of cell-membrane. 10
6. Write short notes on the following (2½ marks each) : 10
 - (a) Edward Jenner
 - (b) Cell wall
 - (c) Ribosome
 - (d) Louis Pasteur

NEPVB—103—2024

2